

KYSELYRAPORTTI 1/2023

2023

Kysely: Suomalaiset pitävät tärkeänä puolueiden kykyä tehdä yhteistyötä

Tammikuussa 2023 poliittisessa keskustelussa nousi esiin kysymys erityisesti suurimpien puolueiden kyvyistä ja haluista hallitusyhteistyöhön erilaisissa kokoonpanoissa. Aihe on puhuttanut esimerkiksi tutkijakentässä: Turun yliopiston Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtaja Markku Jokisipilän mukaan on uusi ilmiö, että puolueet jo vaalikampanjassaan ilmoittavat, keiden kanssa eivät voi tehdä hallitusyhteistyötä.

Suomessa ei ole ollut Ruotsin tapaista blokkimallia, vaan enemmistöhallituksia on meillä muodostettu monenlaisilla kokoonpanoilla, usein myös vasemmisto-oikeistojaon yli. Toisaalta nykyaikana Suomessa eduskuntaan valituista puolueista yhtäkään ei ole ennalta julistettu hallituskelvottomaksi.

Valtio-opin dosentti Hanna Wass puolestaan pohti, että joidenkin puolueiden julistaminen kelpaamattomiksi saattaisi alentaa äänestysaktiivisuutta. Väitöskirjatutkija Theodora Helimäki arvioi puolestaan, että esimerkiksi perussuomalaisten sulkeminen etukäteen ulkopuolelle olisi omiaan lisäämään vastakkainasettelua ja voisi näin jopa ruokkia sen kannattajien äänestysintoa.¹

Vihreille etukäteinen ilmoitus, että eivät voi tehdä perussuomalaisten kanssa yhteistyötä, on strateginen ja helppokin valinta. Vihreät ja perussuomalaiset ovat etenkin identiteettipolitiikan kysymyksiä luotaavalla niin sanotulla GAL-TAN-akselilla keskenään vastakkaiset ääripäät. Åbo Akademin valtio-opin professori Kimmo Grönlund arvioi, että SDP:n ja vasemmistoliiton ilmoittautuminen samalle apajalle perussuomalaisia kelpuuttamattomaan ”blokkiin” neutraloi vihreiden tästä mahdollisesti saavaa hyötyä.²

Politiikan toimittajien yhdistyksen järjestämässä väittelyssä 13.1.2023 SDP:n puheenjohtaja Sanna Marin arvosteli kokoomusta valmiudesta tehdä yhteistyötä perussuomalaisten kanssa.³ Aiemmin Orpo oli Iltasanomien haastattelussa todennut, että kokoomus voisi löytää ohjelmalliselta pohjalta yhteistyön edellytykset myös perussuomalaisten kanssa, vaikka myös perussuomalaisten talouspolitiikan linjaan liittyy suuria kysymysmerkkejä.⁴

Ajatuspaja Toivo selvitti, pitävätkö suomalaiset tärkeänä puolueiden valmiutta keskustella asiapohjalta hallitukseen osallistumisesta sulkematta etukäteen pois mahdollisia yhteistyön suuntia. Tässä kirjoituksessa raportoidaan tulokset niiden taustamuuttujien osalta, joissa tuli esiin virhemarginaalin ylittäviä eroavaisuuksia eri väestöryhmien välillä.

¹ Hanna Wass ja Theodora Helimäki HS:ssa. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000009321765.html>

² Jokisipilä ja Grönlund IL:ssa. <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/39c2de8f-85c6-4d27-bfcd-4d8039c69666>

³ YLEn uutinen Poliitiikan toimittajien yhdistyksen tilaisuudesta. <https://yle.fi/a/74-20012723/64-3-132616>

⁴ Orpon IS-haastattelu. <https://www.is.fi/politiikka/art-2000009309358.html>

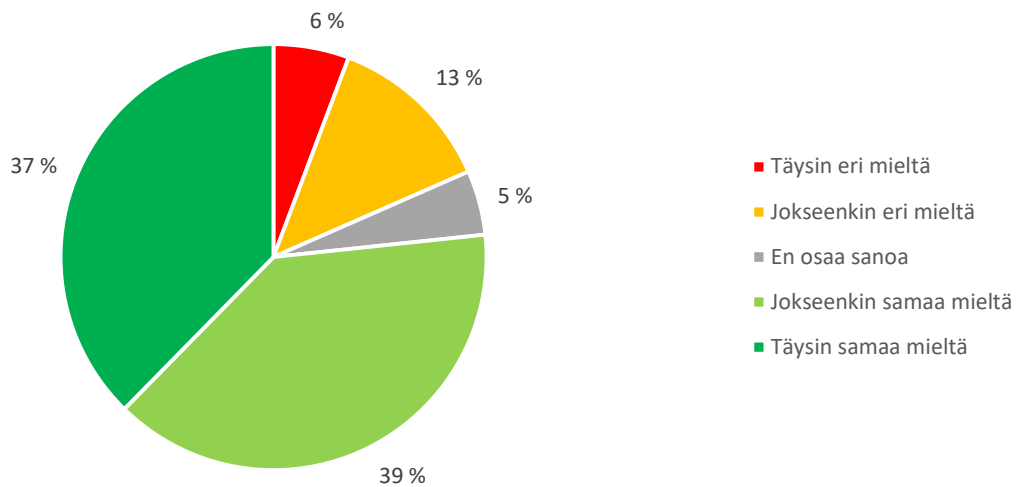
Hyvin selvä enemmistö kaikista suomalaisista pitää yhteistyövalmiutta tärkeänä

Kaikista vastaajista 77 prosenttia on vähintään joksinkin samaa mieltä esitetystä väitteestä: "Mielestäni on tärkeää, että puolueet ovat valmiita asiapohjalta keskustelemaan hallitukseen osallistumisesta eivätkä sulje etukäteen pois mahdollisia yhteistyön suuntia."

Vain kuusi prosenttia vastaajista oli väittämän kanssa täysin eri mieltä. Tästä voidaan nähdä, että ainakaan kaikkein jyrkimmälle puolueiden yhteistyön keskinäiselle poissulkemiselle etukäteen ei kansan keskuudessa ole kuin marginaalinen kannatus.

"Mielestäni on tärkeää, että puolueet ovat valmiita asiapohjalta keskustelemaan hallitukseen osallistumisesta eivätkä sulje etukäteen pois mahdollisia yhteistyön suuntia."

Kaikki vastaajat, %

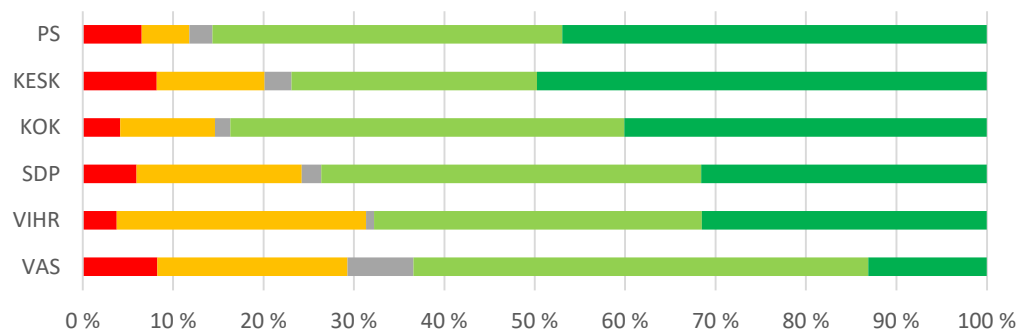
Vasemmistossa hiukan enemmän blokkiajattelua

Puoluekannatuksen mukaisessa tarkastelussa näkyy myönteisissä vastauksissa painotus oikealle. Mitä enemmän vastaajat ovat oikealla, sitä tärkeämmäksi puolueiden yhteistyövalmius koetaan. Etenkin vasemmistoliiton kannattajat erottuvat joukosta jääden etenkin täysin myönteisesti vastanneiden osuudessa runsaasti kaikkien muiden puolueiden taakse. Tästä huolimatta myös vasemmistoliiton kannattajista lähes kaksi kolmesta pitää puolueiden yhteistyövalmiutta vähintään melko tärkeänä.

SDP:n kannattajista hyvin selvä enemmistö pitää puolueiden valmiutta asiapohjaiseen yhteistyöhön tärkeänä (yhteensä 74 prosenttia vähintään jokseenkin samaa mieltä).

Suurin osuus täysin samaa mieltä väitteen kanssa olevia on keskustan kannattajien keskuudessa (50 %); jokseenkin samaa mieltä olevat mukaan luettaessa perussuomalaisen ja kokoomuksen kannattajien yhteistyövalmiusmyönteisyys nousee keskustalaisten edelle.

"Mielestäni on tärkeää, että puolueet ovat valmiita asiapohjalta keskustelemaan hallitukseen osallistumisesta eivätkä sulje etukäteen pois mahdollisia yhteistyön suuntia."
Puoluekannatuksen mukaan, %

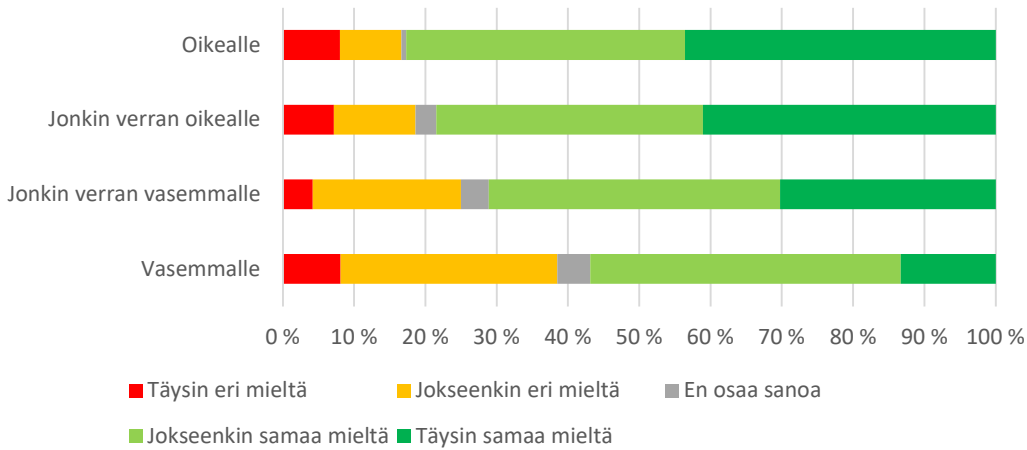

	VAS	VIHR	SDP	KOK	KESK	PS
Täysin eri mieltä	8	4	6	4	8	7
Jokseenkin eri mieltä	21	28	18	10	12	5
En osaa sanoa	7	1	2	2	3	3
Jokseenkin samaa mieltä	50	36	42	44	27	39
Täysin samaa mieltä	13	32	32	40	50	47

■ Täysin eri mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä

Karkeassa vasemmisto-oikeistojanalla tehtävässä tarkastelussa näkyy vielä puoluekantaakin selvempi korrelaatio. Mitä vasemmistolaisempi vastaaja, sitä vähäisemmässä määrin pidetään tärkeänä puolueiden yhteistyövalmiutta. Selkeästi oikeistolaisista vastaajista vain 17 prosenttia on yhteistyövalmiuden tärkeydestä vähintään jokseenkin eri mieltä. Kuitenkin myös kaikkein vasemmistolaisimmassa neljänneksessä enemmistö on vähintään jokseenkin samaa mieltä yhteistyövalmiuden tärkeydestä.

"Mielestäni on tärkeää, että puolueet ovat valmiita asiapohjalta keskustelemaan hallitukseen osallistumisesta eivätkä sulje etukäteen pois mahdollisia yhteistyön suuntia."
Vastaajat vasemmisto-oikeistojan mukaan

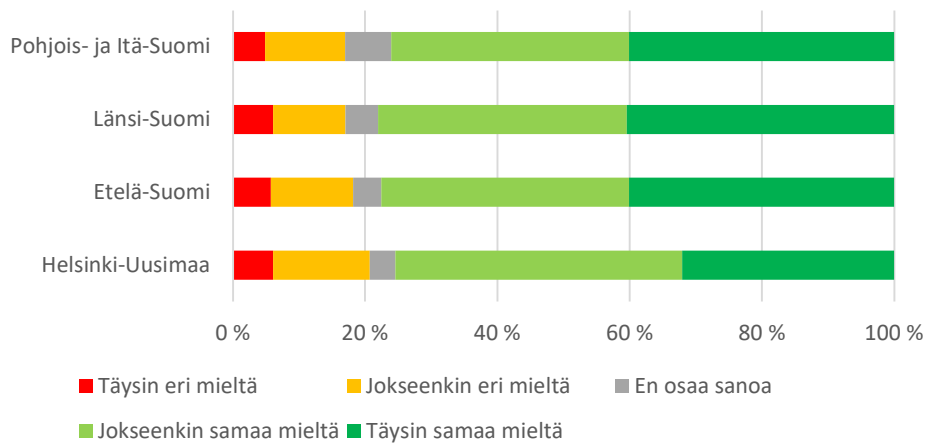

Helsinki ja Uusimaa erottuvat hiukan muusta Suomesta

Tarkasteltaessa tuloksia maan eri osia verraten havaitaan, että suhtautumisessa puolueiden yhteistyövalmiuteen ei käytännössä ole alueiden välisiä eroja Helsinkiä ja Uuttamaata lukuun ottamatta. Helsingin ja Uudenmaan muodostamalla alueella täysin samaa mieltä olevien osuus on kahdeksan prosenttiyksikköä pienempi kuin muilla tarkastelluilla alueilla. Tulosta selittää ainakin se, että alueella erityisesti vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajia on huomattavasti suurempi osuus kuin muualla Suomessa.

"Mielestäni on tärkeää, että puolueet ovat valmiita
asiapohjalta keskustelemaan hallitukseen osallistumisesta
eivätkä sulje etukäteen pois mahdollisia yhteistyön suuntia."

Vastaajat maan eri osissa, %

Kyselyn toteuttamisesta

Tutkimukseen vastanneet edustavat maamme 18 vuotta täyttäneitä väestöä (pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat). Aineisto kerättiin Kantar Publicin Gallup Forumissa 12.- 13.1.2023 ja sisältää 1.087 henkilön vastaukset. Tulosten tilastollinen virhemarginaali on noin + 3,0 prosenttiyksikköä. Tässä julkistuksessa käytetty lukuaineisto on annettu julkiseen käyttöön samassa yhteydessä julkistuksen yhteydessä.

Raportin tuloksista laati tutkimuspäällikkö, FM Antti Vesala.